

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Κείμενο 1: Η αξία του αθλητισμού

Ο αθλητισμός προσφέρει πολλά οφέλη στον άνθρωπο. Κάνει το σώμα δυνατό και καθαρίζει το μυαλό. Πολλοί μαθητές του γυμνασίου επιλέγουν να ξεκινήσουν κάποιο άθλημα για να αποκτήσουν καλή φυσική κατάσταση. Ο γυμναστής τους διδάσκει βασικές κινήσεις και τους μαθαίνει να συνεργάζονται. Όταν προπονούνται συστηματικά, κερδίζουν αυτοπεποίθηση και πειθαρχία. Ο αθλητισμός ενώνει τους ανθρώπους και τους μαθαίνει να σέβονται τον αντίπαλο. Αν αγαπήσεις τον αθλητισμό, θα σου προσφέρει χαρά και υγεία για μια ζωή.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1 Να χαρακτηρίσετε τα ρήματα που επισημαίνονται με πλάγια γραμματοσειρά ως μεταβατικά (μονόπρωτα ή δίπρωτα), αμετάβατα ή συνδυετικά. Να καταγράψετε το / τα αντικείμενα εφόσον υπάρχουν, για να τεκμηριώσετε τον χαρακτηρισμό σας.

Ρήμα	Αντικείμενο /α	Κατηγορούμενο	Χαρακτηρισμός
<i>διδάσκει</i>			
<i>προπονούνται</i>			
<i>κερδίζουν</i>			
<i>ενώνει</i>			
<i>θα προσφέρει</i>			

2. Να κατατάξετε τα παρακάτω ρήματα σε φωνές (ενεργητική ή παθητική) και συζυγίες (α' και β')

Ρήμα	Φωνή	Συζυγία
Βοηθά		
προπονούνται		
κερδίζουν		
σέβονται		
αγαπήσεις		

3. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Λέξη	Συντακτικός χαρακτηρισμός
στον άνθρωπο	
δυνατό	
του γυμνασίου	
φυσική	
τους	

Κείμενο 2: Ομαδικά αθλήματα και συνεργασία

Τα ομαδικά αθλήματα, το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ κ.α, **βοηθούν** τους μαθητές να αποκτήσουν πνεύμα συνεργασίας. Κάθε προπονητής **αναθέτει** στους παίκτες έναν ρόλο και τους διδάσκει πώς να λειτουργούν σαν ομάδα. Οι παίκτες δυναμώνουν και **γίνονται πειθαρχημένοι**. Ο αρχηγός **της ομάδας** συχνά καθοδηγεί τους συμπαίκτες του και **τους** εμπνέει με το παράδειγμά του. Όταν όλοι **δουλεύουν** μαζί, μπορούν να πετύχουν περισσότερα. Μέσα από τα ομαδικά αθλήματα, οι μαθητές χτίζουν φιλίες και **μαθαίνουν** να σέβονται τους κανόνες.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1 Να χαρακτηρίσετε τα ρήματα που επισημαίνονται με πλάγια γραμματοσειρά ως μεταβατικά (μονόπρωτα ή δίπρωτα), αμετάβαρα ή συνδετικά. Να καταγράψετε το / τα αντικείμενα εφόσον υπάρχουν, για να τεκμηριώσετε τον χαρακτηρισμό σας.

Ρήμα	Αντικείμενο /α	Κατηγορούμενο	Χαρακτηρισμός
βοηθούν			
αναθέτει			
γίνονται			
δουλεύουν			
μαθαίνουν			

2. Να κατατάξετε τα παρακάτω ρήματα σε φωνές (ενεργητική ή παθητική) και συζυγίες (α' και β')

Ρήμα	Φωνή	Συζυγία
να λειτουργούν		
δυναμώνουν		
καθοδηγεί		
χτίζουν		
σέβονται		

3. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Λέξη	Συντακτικός χαρακτηρισμός
ποδόσφαιρο	
συνεργασίας	
πειθαρχημένοι	
της ομάδας	
τους	

ΠΩΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΩ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ ΜΙΑ ΛΕΞΗ

1. Εντοπίζω σε ποια πρόταση ανήκει.
2. Διερευνώ αν η λέξη που πρέπει να αναγνωρίσω συντακτικά είναι βασικός όρος της πρότασης (Υποκείμενο, Αντικείμενο, Κατηγορούμενο του υποκειμένου ή Κατηγορούμενο του αντικειμένου).
3. Αν δεν είναι βασικός όρος τότε είναι προσδιορισμός και ακολουθώ τα εξής βήματα για να βρω το είδος του προσδιορισμού:
 - α. Βρίσκω ποια λέξη προσδιορίζει.
 - β. Αν ο προσδιορισμός βρίσκεται αριστερά της λέξης που προσδιορίζει και είναι επίθετο ή μετοχή ή αντωνυμία τότε είναι επιθετικός προσδιορισμός.
 - γ. Αν ο προσδιορισμός βρίσκεται δεξιά της λέξης που προσδιορίζει, είναι ουσιαστικό και ανάμεσά τους υπάρχει κόμμα τότε είναι παράθεση ή επεξήγηση.
 - δ. Αν ο προσδιορισμός βρίσκεται δεξιά της λέξης που προσδιορίζει είναι ουσιαστικό, δεν υπάρχει κόμμα και είναι σε διαφορετική πτώση από αυτή τότε είναι ετερόπτωτος προσδιορισμός.

Παράδειγμα 1

*Ο Μπαμπάς, που είχε ντυθεί Αι Βασίλης, μοίρασε τα δώρα **στους καλεσμένους**.*

Βήμα 1: Η πρόταση στην οποία ανήκει η λέξη: Ο Μπαμπάς μοίρασε τα δώρα **στους καλεσμένους**.

Βήμα 2: Ρήμα: μοίρασε, Υποκείμενο: ο Μπαμπάς, Αντικείμενα: δώρα, στους καλεσμένους.

Άρα: στους καλεσμένους: είναι αντικείμενο του ρήματος μοίρασε.

Παράδειγμα 2

*Σήμερα ψηφίσαμε για πενταμελή συμβούλια και ο Νίκος εκλέχτηκε **πρόεδρος** της τάξης.*

Βήμα 1: Η πρόταση στην οποία ανήκει η λέξη: και ο Νίκος εκλέχτηκε **πρόεδρος** της τάξης.

Βήμα 2: Ρήμα: εκλέχτηκε, Υποκείμενο: ο Νίκος, Κατηγορούμενο: πρόεδρος.

Άρα: πρόεδρος: κατηγορούμενο του υποκειμένου «ο Νίκος» με συνδετικό ρήμα «εκλέχτηκε».

Παράδειγμα 3

*Η πλειοψηφία **των μαθητών** ήθελε να μη γίνουν μαθήματα και να πάνε εκδρομή.*

Βήμα 1: Η πρόταση στην οποία ανήκει η λέξη: Η πλειοψηφία **των μαθητών** ήθελε.

Βήμα 2: Ρήμα: ήθελε, Υποκείμενο: η πλειοψηφία, Αντικείμενο: (οι δύο προτάσεις που ακολουθούν).

Βήμα 3: Άρα η λέξη «των μαθητών» είναι προσδιορισμός και προσδιορίζει το ουσιαστικό «πλειοψηφία».

Βήμα 4: ο προσδιορισμός βρίσκεται δεξιά της λέξης, δεν υπάρχει ανάμεσα κόμμα, είναι ουσιαστικό σε διαφορετική πτώση.

Άρα: των μαθητών: ετερόπτωτος προσδιορισμός στο ουσιαστικό «πλειοψηφία».